

รพี สุจริตกุล

เลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ครั้งที่แล้ว ผมได้เล่าเรื่องแผนยุทธศาสตร์ 3 ปีของ ก.ล.ต. ซึ่งหนึ่งในแผนที่สำคัญคือ การทำให้ตลาดทุนมีประสิทธิภาพและการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันผ่านการยกระดับกฎเกณฑ์การกำกับดูแลให้ได้มาตรฐานสากล โดยภาคการเงินของไทยกำลังร่วมกันเตรียมความพร้อมในการเข้ารับประเมิน Financial Sector Assessment Program (FSAP) ประมาณปลายปี 2561 ถึงต้นปี 2562

คำถามที่มักจะได้ยินเสมอ ในยามที่ต้องทำตามมาตรฐานอะไรสักอย่าง หรือในเวลาที่ต้องมีหน่วยงานสากลหรือต่างประเทศเข้ามาประเมินก็คือ **จำเป็นด้วยหรือ? ทำไปทำไม?**

คำตอบก็คือ **จำเป็นอย่างยิ่งครับ** เพราะถ้าจะให้ภาคการเงินของไทยเป็นตัวเลือกในการลงทุน ดึงดูดเม็ดเงินจากนอกประเทศแล้ว ความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ เป็นสิ่งสำคัญมาก การที่มีหน่วยงานกลางที่เป็นที่ยอมรับเข้ามาช่วยประเมินว่าเราทำได้ตามมาตรฐานสากล จะ**เพิ่มความเชื่อมั่น**ให้กับภาคการเงินของไทยได้เป็นอย่างดี และหากยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุง เราก็สามารถ**นำคำแนะนำที่ได้รับมาพัฒนาเสริมความแข็งแกร่ง**ขึ้นไปได้อีก

นอกจากนี้ ในกรอบของการเจรจาระหว่างประเทศ เพื่อการเชื่อมโยงตลาดทุน และการทำธุรกรรมข้ามพรมแดนนั้น เงื่อนไขที่สำคัญของการเจรจา คือ การทำตามมาตรฐานสากล ซึ่งหากเราทำไม่ได้ ก็จะเสียโอกาสครับ

การประเมิน FSAP นี้ เป็นโครงการที่ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือชื่อที่คุ้นเคยคือ IMF (International Monetary Fund) ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2542 หลังจากที่เกิดวิกฤติทางการเงินในเอเชีย **ครอบคลุมการประเมินด้านหลัก ๆ ได้แก่ (1) เสถียรภาพ จุดอ่อน และจุดแข็งของภาคการเงิน (2) การปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และ (3) ประเด็นที่ควรส่งเสริมให้พัฒนาหรือควรให้ความสนับสนุนทางเทคนิค**

การเข้ารับการประเมิน FSAP จึงช่วยให้ประเทศที่เข้ารับการประเมินทราบถึงสถานะของภาคการเงินเทียบกับมาตรฐานสากล และนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบาย จัดลำดับความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ และกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น

ที่ผ่านมา ประเทศไทยเคยมีประสบการณ์เข้ารับการประเมินมาแล้วครั้งหนึ่งในปี 2550 โดยในส่วนของตลาดทุนนั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับที่น่าพอใจครับ โดย ก.ล.ต. มีระบบการทำงานโดยรวมที่ได้มาตรฐาน มีความมั่นคง มีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือ และก็ได้รับข้อเสนอแนะที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลในหลายเรื่อง

ตัวอย่างข้อเสนอแนะ เช่น (1) ตลาดทุนไทยได้พัฒนาขึ้นมาระดับหนึ่งแล้ว จึงควรปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ จากที่ทางการเป็นผู้ตัดสินใจแทนผู้ลงทุนและคัดเลือกอนุญาตเฉพาะสิ่งที่ทางการเห็นว่ามีความดี (merit based) ไปเป็นระบบที่ให้ผู้ลงทุนตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้นโดยเน้นเรื่องการเปิดเผยข้อมูล (disclosure based) มิฉะนั้นจะเป็นการปิดกั้นที่เอกชนจะมีแนวคิดใหม่ๆ ในการสร้างผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน (2) ภาครัฐควรเปิดให้ผู้ลงทุนไทยไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อให้มีทางเลือกในการลงทุนหลากหลายมากขึ้น (3) การปรับโครงสร้าง ก.ล.ต. เพื่อให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น (4) การประสานงานระหว่าง ก.ล.ต. กับหน่วยงานทางการอื่น ๆ ภายในประเทศ ให้ใกล้ชิดมากขึ้นก่อนที่จะมีการกำหนดนโยบายที่อาจมีผลกระทบต่อตลาดทุน เป็นต้น ซึ่ง ก.ล.ต. ก็ได้รับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปประสานงานเพื่อให้เกิดการแก้ไขหรือดำเนินการปรับปรุงแล้วครับ

สำหรับประเด็นที่ภาคการเงินไทยจะเข้ารับการประเมินในครั้งใหม่มีหลายส่วนด้วยกัน เช่น ความโปร่งใสในการดำเนินนโยบายทางการเงิน โครงสร้างพื้นฐานของตลาดการเงิน การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ ตลาดทุน และธุรกิจประกันภัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานกำกับดูแลหลายหน่วยงาน ทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และ ก.ล.ต. ซึ่งได้ร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้ารับการประเมินได้ในประมาณช่วงปลายปี 2561 ถึงต้นปี 2562 ครับ

ในส่วนของภาคตลาดทุนขอบเขตในการประเมินครั้งถัดไปยังคงเหมือนเดิมคือประเมินการกำกับดูแลตลาดทุนเทียบกับมาตรฐานสากลขององค์กร ก.ล.ต. สากล (International Organization of Securities Commissions: “IOSCO”) และประเมินระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ เทียบกับมาตรฐานสากล ที่กำหนดร่วมกันโดย Bank for International Settlements และ IOSCO ครับ แต่รายละเอียดมาตรฐานต่าง ๆ ก็อาจมีการปรับเปลี่ยนไปพอสมควร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน หากเจาะลึกลงในรายละเอียดของการประเมิน จะพบว่าเนื้อหาของการประเมินมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนในตลาดทุน ตัวอย่างเช่น (1) ก.ล.ต. และหน่วยงานที่เป็นองค์กรกำกับดูแลตนเอง (self-regulatory organizations: “SRO”) สามารถทำหน้าที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ (2) ประสิทธิภาพการใช้บังคับกฎหมาย (3) คุณภาพ และความครบถ้วน ถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสมของการเปิดเผยข้อมูล โดยผู้ออกหลักทรัพย์ ผู้สอบบัญชี และสถาบันจัดอันดับความเชื่อถือ (4) การมีกรอบการทำงาน (framework) และระบบรองรับเกี่ยวกับตัวกลาง การบริหารจัดการกองทุน และตลาดรองที่คุ้มครองผลประโยชน์ของ

ผู้ลงทุนและความน่าเชื่อถือของตลาดทุน รวมทั้ง (5) ความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลทั้งในและนอกประเทศ

เพื่อให้มีความพร้อม ก.ล.ต. ก็ได้เตรียมการอย่างต่อเนื่อง โดยทำการประเมินตนเอง (self-assessment) เรื่องการกำกับดูแลตลาดทุนตามหลักการของ IOSCO ก่อน เพื่อให้ทราบถึงสถานะปัจจุบัน รวมทั้งเร่งแปลประกาศต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งนอกจากจะช่วยเป็นข้อมูลให้เห็นว่า กฎเกณฑ์ของเราสอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพียงใดแล้ว ก็ยังน่าจะเป็นประโยชน์กับผู้ร่วมตลาดในการทำงานในอนาคตอย่างมากด้วยครับ

ในขั้นตอนก่อนเข้าสู่การประเมินนี้ ก.ล.ต. จะทยอยดำเนินการในประเด็นที่สำคัญ โดย ก.ล.ต. เข้าใจเป็นอย่างดีว่า การที่จะปรับเปลี่ยนให้ได้ตามมาตรฐานสากลนั้น จะต้องใช้เวลาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อการปรับตัว และการทำตามมาตรฐานสากลแต่เพียงอย่างเดียวคงไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสม แต่การเปลี่ยนแปลงที่คำนึงถึงบริบทและระบบนิเวศของตลาดทุนไทยด้วยต่างหาก ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนแท้จริงของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

ซึ่งการที่จะทำให้ตลาดทุนไทยพร้อมเข้ารับการประเมินครั้งสำคัญนี้ นอกจาก ก.ล.ต. และหน่วยงานกำกับดูแลในภาคการเงินที่ร่วมกันทำงานแล้วต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลซึ่ง ก.ล.ต. ก็จะสื่อสารอย่างเปิดใจ กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เข้าใจ เห็นประโยชน์ ความสำคัญ และร่วมเดินหน้าไปด้วยกันในการพัฒนาตลาดทุนไทย เพื่อสร้างความมั่นคงและการเติบโตอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจของชาติ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยครับ
